

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

De personen die een abonnement aan den POSTRIJDER nemen voor het jaar 1875, zullen het blad GRATIS ontvangen van heden tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 19 NOVEMBER.

Victor Hugo & 't godsdienstig onderwijs.

Het zal niet ongepast zijn, op dit oogenblik, dat de doktrinaires van allen deesem, liberalen en radikalen, eenstemmig vragen, dat het kristelijk onderwijs uit de lagere scholen zou gebannen worden, de schoone woorden eens te herhalen, die Victor Hugo, de afgod der radikalen, op 15 januari 1850 aan de tribuun der Nationale Vergadering van Frankrijk uitsprak.

« Het geestelijk onderwijs, zegde hij, is volgens mij, hedendaags noodzakelijker dan het ooit geweest is. Hoe verhevener de mensch wordt, hoe meer hij moet gelooven! Er bestaat een ongeluk op onze dagen; ik zegde bijna, er bestaat slechts een ongeluk, en dit is eene zekere genegenheid om alles binnen dit leven te beperken.

» Wanneer men doen mensch voor alle toekomst en levensdoel, het aardse aanzien, het stoffelijke leven geeft, vergroot men al de ellenden, door het ongeloof waarop het leven uitloopt; men voegt bij den last die op de ongelukkigen drukt, nog het onverdragelijk gewicht van het « niet »; en van hetgene slechts lijden is, dat wil zeggen, eene wet van God, maakt men de wanhoop. Vandaar dan ook die zoo ontzaggelijke maatschappelijke stuiprekkingen. Zeker, ik wil in dit leven het stoffelijk lot der lijdenden verzachten; maar ik vergeet niet dat de eerste verzachting van het lijden, de hoop is. Hoezeer wordt het lijden niet verminderd, beperkt en eindelijk weggenomen, wanneer eene eendlooze hoop er zich mede bemoeit!...

» Hetgene 't lijden sust, het werk heiligt, den mensch goed, sterk, wijs, verduelig, welwillend, rechtvaardig, levens nederig en groot, het verstand en de vrijheid weerdig maakt, is, het eeuwige visioen voor oogen te hebben van eene betere wereld, dat zijne lichtstralen door de duisternissen van dit leven heen schijnt.

» Wat mij aangaat, ik geloof diep aan die betere wereld, en ik verklaar het hier, dit is de opperste zekerheid mijner rede, even als 't de hoogste vreugde mijner ziel uitmaakt.

» Ik wil dan ernstig, ik zeg meer, ik wil niet alle kracht het geestelijk onderwijs! »

Het is onmogelijk de beweging der legers in den spaanschen oorlog na te gaan, zonder eene goede landkaart van Spanje onder het oog te hebben. Met genoegen kondigen wij onze lezers aan dat er eene schoone KAART VAN SPANJE verschenen is, groot formaat ten prijze van fr. 2,50. De kaarten worden verkocht ten voordeele van de spaansche gekwetsten, bij M. COLLÉE, groote markt, 51, te Tongeren.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de Novembre 1874, est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Pr. 25 centimes.

Stads- & provincie nieuws.

Door koninklijk besluit van den 16 november wordt het ontslag aangenomen van MM. Fabry burgemeester te Bitzingen en Boelen, burgemeester te Hoelbeek.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 468 paarden, 241 koeien, 11 kalveren, 470 schapen, 565 vette varkens en 724 magere varkens.

BINNENLAND.

Wie heeft er loten van de stad Luik, leening van 7 miljoen 200 duizend francs van 1 mei 1855? Er zijn niet minder dan 500 nummers reeds uitgekomen aan pari of met premie, die nog niet ter uitbetaling zijn aangeboden!

Het nummer 692,202 bij de 1° trekking met 60,000 fr. uitgekomen is ook nog al niet aangekomen!! Hoe is dat toch mogelijk!

Dat iedereen naar eens gauw zijne papieren nazie, het is dunkt ons wel de moeite waard.

— Gisteren morgen, ten 8 ure, is in de Wiertz-

straat te Brussel een gebouw ingestort, dat voor stalling diende. Zestien paarden die aan den tramweg toebehoorden, werden onder de puinen begraven. Na ongeveer twee en half uren te hebben gewerkt, heeft men de paarden tusschen het timmerwerk en de ingestorte muren uitgehaald.

— Men schrijft uit 's Gravenbrakel: Dezer dagen is een freinwachter, die den dienst van freinwachter deed, bij het afhalen der spoorwegbiljetten, van eenen trein gevallen en onder de wielen vermorzeld.

— Men schrijft uit Arlon, 16 november: In Ardennen heeft het overvloedig gesneeuwd; op sommige plaatsen lag de sneeuw verleden woensdag meer dan een voet dik. 's Anderendaags was de gansche streek rond Houffalize insgelijks met haar wit winterdeken omhuld, even als het kanton Laroche. In de kantons Neufchâteau en St-Hubert lag de sneeuw zoo dik, dat de trein, die ten 7 1/2 ure te Arlon moest aankomen, drie kwart uren te laat kwam.

— De politie-kommissaris van Gilly heeft verleden zaterdag den genaamden H. Betteuse aangehouden en naar de gevangenis dezer stad gebracht. Betteuse wordt beschuldigd de dader te zijn van den moord, dien onlangs te Gilly werd gepleegd.

BUITENLAND.

Frankrijk.

DE VLAAMSCH Kerk TE PARIJS.

Ten einde de rue de Charonne, in het n. 179, verheft zich op dit oogenblik een belangrijk gebouw dat de aandacht der voorbijgaers opwekt en des te meer hunne nieuwsgierigheid prikkelt daar weinige zelfs in de buurt, weten waartoe het bestemd is. Een ruim gebouw, samengesteld uit drie paviljoenen van verschillende hoogte en onregelmatigen vorm, is reeds af voor het grof werk en zou desmoeds tusschen dit en eenige weken kunnen bewoond worden.

Gebouwd in den zuiversten gothischen stijl, is dit gebouw waarvan het midden paviljoen twee verdiepen heeft en het hoekpaviljoen slechts een, het eenige in zijne soort onder de gebouwen van het nieuw Parijs. Enge en lange ovale deuren en vierkante vensters met kruissteenen, daken van eene hoogte bijna zoo groot als die van het gebouw. Binnen gewelven aan al de verdiepen, zeer enge deuren, een steenen schouw van eene manshoogte, dit is het gebouw dat zoo niet door zijne grootte ten minste door zijnen stijl en bouw-woorden aan de abdijen der middeleeuwen gelijkt en dat men, te Parijs, alleen aan het hotel de Cluny kan vergelijken.

Palende aan dit gebouw en met den gevel langs de rue Charonne bouwt men eene kapel, of beter eene echte kerk, in denzelfden stijl als de woning. De kerk heeft drie beuken; tier pilaren ondersteunen het hoge gewelf en het gebouw zal bekoond worden met eenen toren in der aard van de Sainte Chapelle.

De invengende versiering der kerk zal de juiste navolging zijn der rijkste decoratiën der Vlaamsche kerken.

't Is inderdaad aan de vlammingen te Parijs woonachtig dat dit belangrijk gebouw bestemd is, dat eenmaal voltooid niet minder dan 550 à 600,000 fr. zal gekost hebben en dat alleen door het publiek is opgericht zonder de geldelijke ondersteuning van het Fransch noch van het Belgische gouvernement.

Zoodra de kerk zal voltooid zijn, dat is rond het begin der aanstaande lente, zal men zich bezig houden met de installatie der Vlaamsche priesters. 't zij reguliere, 't zij tot eene kloosterorde behoorende, welke in deze kerk de goddelijke diensten zullen celebrieren en zich om zoo te zeggen bijna uitsluitelijk zullen bezig houden met het zedelijk en geestelijk bestuur hunner land- en geloofgenooten alsook met zorg te dragen voor de stoffelijke verbetering van hun lot.

STRAFUITVOERING.

De soldaat Balotte, van het 158e linie-regiment, in garnizoen te Limoges, die op 25 september laatstleden, tot de doodstraf veroordeeld werd, wegens doodslag bégaaan op den sergeant Sittler, die hem eene straf had opgelegd, is 's morgens ten 7 ure gefusilleerd, op het oefeningsplein der ruitrij te Limoges.

Ten 6 ure 's morgens, na vaarwel gezegd te hebben aan den heer Sarazy, bestuurder der gevangenis en aan de tegenwoordig zijnde personen, nam Balotte plaats in eenen fourgon van den trein en werd begeleid door twee brigaden gendarmerie. De eerw. heer Coussevroux vergezelde den veroordeelde tot aan den noodlottigen paal. Balotte heeft zich tot het einde toe kalm gehouden en veel kloekmoedigheid doen blijken.

Voor den veroordeelde plaatste zich het uitvoerings-peloton, samengesteld uit vier sergeanten, vier kaporaals en vier soldaten van het 158^e linie-regiment. De heer Delporte, griffier van den krijgsraad, gaf lezing van het vonnis, waarna de veroordeelde vroeg om hem de hand te mogen drukken. Een soldaat kwam alsdan vooruit om Balotte een doek voor de oogen te binden; deze wilde het doek met de hand verwijderen, maar na een oogenblik aarzeling, liet hij zich door den aalmoezenier overhalen om zich te laten blinddoeken.

Toen het zeven uur sloeg, riep Balotte uit: «Mijn God, in uwe handen beveel ik mijne ziel.» Op hetzelfde oogenblik werd het teeken gegeven en hij viel, door negen kogels getroffen. De eerw. heer Coussevroux, die, na Balotte omhelsd en zijn laatste vaarwel ontvangen te hebben, zich op zijde van het uitvoeringspeloton had geplaatst, viel bijna in onmacht bij de losbranding; hij richtte zich echter aanstands op en knielde naast het lijk neer. Balotte was op den slag gedood en de doctor achtte het onnooig hem het genadeschot toe te brengen. De troepen delieerden vervolgens voor het lijk en ten 7 1/2 ure was alles geëindigd.

Duitschland.

De Tagesbote van Brunn uit Moravië, deelt bijzonderheden mede over de vervolgingen waarvan de prins-aartsbisschop van Olmutz, van wege het pruisisch gouvernement het voorwerp is.

Deze prelaat had, zonder zich aan de meiwetten te storen, zijne bediening voortgezet en titularissen benoemd voor de openstaande plaatsen, in het pruisisch gedeelte van zijn bisdom, zonder er de overheden van te verwittigen.

Hij werd dan ook voor de rechtbank van Ratibor gedaagd, doch weigerde te verschijnen en werd bij verstek veroordeeld voor eenige duizende thalers en eene gevangenisstraf. Terzelder tijd vroeg men zijne uitlevering aan het gouvernement van Oostenrijk.

Dit laatste gouvernement vond niet dat de aartsbisschop zich aan eene wetsovertreding had schuldig gemaakt en weigerde deze vraag in te willigen. Hierop verdedigde de rechtbank van Ratibor een bevel tot aanhouding van den prelaat uit, en bevoeld den pachter van de goederen, te Olmutz gelegen en die aan den aartsbisschop toebehooren, den huurprijs, niet aan den eigenaar, maar aan de rechtbank van Ratibor te betalen.

Spanje.

REPUBLIEKEINSCHE BARBAARSCHIED.

Ziehier hoe de Courrier de Bayonne het gevolgde gedrag der spaansche gouvernementstroepen afschildert, tijdens de voorvallen welke dezer dagen rond Irun hebben plaats gehad.

In zijnen optocht van Renteria naar Irun, ontmoeten de republikeinen geen den minsten tegenstand meer van wege de Carlisten, en niettegenstaande dat werd de heele landstreek verwoest, geplunderd en de woningen in asch gelegd, door de republikeinse soldaten.

Er bleef geen enkele hoef gespaard op hunnen doortocht, zoodat de aangerichte schade aanzienlijk mag genoemd worden. Oyarzun is geheel verwoest en 40 huizen van Carlisten rond Irun in asch gelegd; ziedaar de heldenfeiten der republikeinen tijdens hunnen optocht.

De miqueletos welke na den aftocht der Carlisten de hoogten van Jaizquibel den geheelen dag bezet hebben, lieten als sporen van hun verblijf na, de afgebrande kerk van Santa Maria della Guadalupe en de puinen van het aangrenzende klooster.

Des avonds was het een prachtig maar vreeselijk gezicht levens, door de duisternis heen het vuur boven de zwarte muren te zien uitslaan of langs de geopende deuren en vensters te zien beginnen: Ver van het tooneel der brandstichtingen hoorde men het geklaag, het geween of de vervloeking der ongelukkige boeren; die door de barbaarsche troepen van maarschalk Serrano met geweld uit hunne huizen verdreven waren en wie het op doodstraf verboden was, hunne brandende woningen te naderen.

De optocht van generaal Laserna naar de ontzette stad was schitterend verlicht door deze groote brandstapels, welke zijne aanhangers ontstoken hadden om hunne overwinning te vieren.

De voluntarios van Irun haalden uit het stadhuus petrool aan, die zij aan de wachtende menigte uitdeelden, welke met deze licht ontvlambare waren naar de brandende huizen liepen, om het verwoest element aan te wakkeren. Zij die hierna de hand niet leenden, keurde door luide toejuchingen het werk der anderen goed.

De officiers, en onder deze een opperofficier van het garnizoen te Irun, zegden met luide stem, als ter verontschuldiging, dat zij hietoe geen bevel hadden gegeven, alsof eene stilziggende goedkeuring niet even krachtig werkt als een gegeven bevel.

Italië.

GARIBALDI AFGEVEERDIGDE.

Men leest in den Union van Parijs: Garibaldi is tot Volksvertegenwoordiger van Romen gekozen en behaalde dus de overwinning op den officieelen kandidaat.

Die overwinning is de zegepraal der revolutie in de hoofdstad van het kristendon, welke vandaag ook de hoofdstad van Italië is.

De oude banelling van Caprera, de verklaarde en hardnekkige vijand van alle koningen en alle dynastien, de gewezen zeeschuurmer, de militaire aanvoerder van alle geheime genootschappen, de verwoester van tronen en de verslinder der priesters, zal dus in de Kamer van Volksvertegenwoordigers van Italië zetelen.

Daar zal hij waarschijnlijk het voorwerp worden van geestdriftige betoogingen, en hij zal er zijn aandeel nemen in het bestuur der zaken. Rondom hem zullen zich op de banken der oppositie al

diegenen scharen, welke een doodelijken haat gezworen hebben aan godsdienst en koning, aan het familieleven zoo als dit door het katholicisme is begrepen.

Tegenover den koning zal zich dus in het Quirinaal het revolutionnaire spook, het spook der verwoesting oprichten, onder de gelatstrekken van Garibaldi. Die man zal zijne plaats hebben tusschen den koning van Sardinië en het Vatikan, tusschen den overweldiger en zijn slachtoffer, tusschen den verneiderden soeverein van een land, dat verkankerd wordt door het socialisme en den doorluchtigen gevangene, die in deze tijden van onlusten en regeringloosheid de vertegenwoordiger is van beschaving, vrijheid en zedelijke onafhankelijkheid.

Wat zal de toekomst van Italië zijn eens dat het land aan zulke handen is toevertrouwd?

Datgene wat zeker is en gene ernstige politiek kan hierover den minsten twijfel koesteren, is dat de zegepraal van den belhamel der wereldrepubliek een doodelijke slag toebrengt aan het vereenigd Italië der revolutionnaire sekten, welke in hunne ondernemingen geholpen werden door Napoleon III.

Eens dat de zaken tot zulke hoogte geklommen zijn, is het tijd voor de katholieken om te hopen en te vertrouwen op de toekomst. Hunne overwinning zal zich niet lang meer laten wachten.

Denemark.

Men meldt uit Kopenhagen, 12 november:

Reeds herhaalde malen werden de zweedsche postrijtuigen aangerand door baanstroopers, die al de reizigers, de geleiders en de postbedienden vermoordden. Deze schelmstukken hebben eene groote verslagenheid te weeg gebracht. De troepen door het gouvernement tegen de bandieten afgezonden, hebben met deze laatste een bloedig gevecht aangegaan. Twee der booswichten werden gevangen genomen en bevonden zich thans in handen der overheid. Verscheidene officieren werden hierbij doodelijk gekwetst.

Politiek overzicht.

Er staat niet een huis meer recht in de omstreken van Irun; de Serranisten hebben ze allen verbrand naar mate zij vooruit gingen. Deze petroleurs schijnen ten andere naar van Miranda del Elbro naar Irun gekomen te zijn om hunne brandstichtingen voort te zetten. Toen zij alles verwoest en verbrand hadden, zijn zij, in plaats van den vijand in de richting van Vera te vervolgen, gelijk de officieus depeches uit het kamp van Laserna voorzagen, ten spoedigste naar Sint-Sebastian vertrokken, waar zij zich weder inscheepten, alsof zij, verschrikt over hunne schelmstukken, gewaar werden, dat geheel het land tegen hen ging opstaan om ze op het tooneel hunner misdrijven ter dood te brengen.

Volgens den *Moniteur Universel* zal de regering, die onmogelijkheid inziende om op het oogenblik een definitief gouvernement te vestigen, bij de hêroeping van de zittingen der Nationale Vergadering een beroep doen op de gematigde mannen van alle partijen, ten einde het bewind van den Maarschalk ernstig te organiseren. Zij zou aan de vergadering voorstellen; de instelling eener Eerste Kamer, arrondissementgewijze stemmingen, regeling der wijze, waarop het gezag van den Maarschalk zou worden overgedragen, het recht van den Maarschalk, om, in verband met de Eerste Kamer tot een ontbinding te kunnen overgaan. De regering zou aan het linker centrum alle mogelijke concessien willen doen, maar nooit hare toestemming geven tot het nitroepen der definitieve republiek.

Men schrijft uit Trier aan de *Tribune* van Berlijn, dat de eerw. heer Schneider, die onlangs met zulk schandelijk geweld uit de kerk te Trier van het altaar gerukt werd, waarschijnlijk zeven maanden in de gevangenis zal verblijven. Hij is namelijk veroordeeld tot driemaal twee maanden opsluiting voor onwettige uitoefening van geestelijke bedieningen, en hij zal waarschijnlijk nog eene maand gevangenisstraf krijgen, om zich aan de vervolging der politie onttrokken te hebben.

Er is in Rusland eene zamenzwering ontdekt, waarvan het doel tot nu toe is verborgen gehouden. Het getal der aangehouden personen is nu reeds tot boven de 3000 geklommen, waaronder zeer vele vrouwen zijn. In zekere streken van het keizerrijk zijn de aanhoudingen zoo talrijk, dat de bevolking onder den hoogsten schrik gebukt gaat. Er is door het hoofd der politie voorgesteld, een dezer nachten over te gaan tot eene huiszoeking te Sint-Petersburg, waarbij geen enkele woning zal verschoond worden. Latere onderrichtingen zeggen, dat de zamenzwering een aanslag op het leven van den czar beraamde.

Mr. Robeson, sekretaris bij het departement van zeediensten, heeft een verslag ingezonden waardoor waarborg gevraagd wordt van 19,500,000 dollars, om de oorlogsvloot in uitrusting te houden.